

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה ז.

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פ"ד מהל' קדוש
ההמש' הבלש י סמג עשין
מו:
לה ב מיי שם הבלש א סמג
שם:
לז ג ד מיי שם ה' יד:
לז ה טו"ע ז"ת ק"י מכת
ספ"ד א:
לח ו ז מיי פ"ד מהל'
שקלים ה' יל סמג עשין
מה:
לח ח מיי פ"ד מהל' כלי
המקדש ה' ז:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ולתרום
שקלים. ראשון להקריב
קרבנות הקדשים מתרומת
שלש קופות: (ג) רוב ד"ה
ההפסקה כ"י לקמן ג"כ אחר.
כ"י נראה דקדוש לז"ל אלא
[לא פ"ה הש"ס נבין לירקום
ולתרום דברית לקמן דף
י"ב ונתנה צדקה אלא לא
תשי מרס אלא] דמ"ל
לתלמודא מנה ושי' אס כן
הכל נמי לא הו ליה למימר
ההפסקה לא קמיי' אלא דמי
ושי' ואלה קמיי' דלקמן
נמי סמך למירל' דהכל
ההפסקה לא קמיי':

גליון הש"ס

רוב' ד"ה שפא וכו' ליבא
לפניה בול' הא. עין וזמא
לה ע"כ תוס' ד"ה נחום:

הגהות מהר"ב

א רש"י ד"ה עיבורין מניסן
מניסן כ"י ולעין צלצור עיבור
השנה ניסן מל"ז:

רבינו חננאל

ובכור בעל מוסע
שנולד שראוי לאכילה והוא
דקים ליה בבינה שכלו
לו חשיו. מניסן לו שנה
משנה שנולד. תנו רבנן
באחד בניסן אלא השנה
לחדשיו כול' מנא לן.
דכתיב ראשון הוא לכל
לחדשי השנה ונדרח. ופירש
רב חסדא ונדרח דבריו.
ואמר רבינא דבר זה אינו
מפורש בתורה אבל מפורש
הוא בדברי קבלה, ובינים
עשרים וארבעה לעשר עשר
חדש חדש חדש וגו'.
ואסיקנא ומתניתין דלא קמיי
לחדשיו אל פליג, אלא
בשנים קא מיי' בחדשיו
לא קא מיי'. ולעבורין.
אוקימנא להפסקת עיבורין.
כלומר, כיון שהגיע ניסן
נפסק עבור משנה זו, כדנתן
הן העידו שמעברין את השנה
כל אדר, שהיו אומרים עד
הפורים. ואם נשלם אדר ולא
עיברוהו, נפסק העיבור ושוב
אין מעברין שנה זו. ותנא
דיין בהתחלת השנים מיי',
בהפסקת עיבור מוז השנה
לא מיי'. ולתרום שקלים.
פירוש, בשלישה פרקים בשנה
תורמים את הלשנה, ובעל
קופות של שלש שלש סאים
היו תורמים את הלשנה.
והתורמים הראשונה של
תורמת שקלים היתה באחד
בניסן כ"י שבי דאמר קרא
זאת עולת חדש בחדשו

הא בבעל מוס. בעל מוס מעיקרו דתס וענשה בעל מוס כיון
ללא חזי לאכילה מונים לו משעת הרגלה ואין לדקדק מכאן
שהיה שייך כל תאחר בנתינה לכהן דהכל לענין להאכילו בתוך שנתו
לנרין כדאיתא פרק [עד כמה] (בכורות דף ק"ז):

מדבררי קבלה למדנו. לא מני
למיתא פסחא מנייהו כלל
אס לא נאמר שנתא קבלה צידס
סדר שמות החדשים זה אחר זה והכי
אמר צירושלמי שמות החדשים עלו
צידס מצבל צראשונה צירח האיתנים
שזו נולדו אצות צירח צול שזו כל
העולם נוצל והארכ עשויה צולות צולות
שזו צוליס לצממה צנתיסה צירח זיו
שזו זיו האילנות מכאן ואילן ויהי צחדס
ניסן שנת עשרים ויהי צחדס כסלו שנת
עשרים צחדס העשירי הוא חדש טבת:
בשנים קא מיי'. וקשיא דהא
קא אמר לרגלים ואמר
לעיל כיון שעברה עליו שנה בלא
רגלים ורגלים בלא שנה י"ל מכל
מקום צחדס לא קא מיי'.

הם העידו. משנה היא צעדיה
(פ"ו משנה ז) ופ"ק דסנהדרין
(ד' י"ב: וס) ג"כ (ז' ע"ב) צידס צידס ל' של
אדר דאמר רב נחמן מעובר וקדוש
ומקשי ליה רבא מכדי מפורים לפסח
תלתין יומין הוי ומפורים דרשינן
בהלכות הפסח וכי מטי ר"ה ירחא
ומתקיים לז' אמי ללולוי ר"ה ה"מ
לאקשי' אמתניתין צעדיה:

בהפסקה לא קא מיי' לקמן
(ד' י"ב: וס) ג"כ אדר
צחדס ר"ה לירקות ולא קמיי לנדרים
כדקמיי צצרייתא משום דמתניתין
ההפסקה לא קא מיי'.

מראשית השנה. לקמן (ד' ט"ז)
אמרינן דזה תשרי:

שפא לא ימסרם יפה יפה.
פלוגתא דתנאי היא כסוף
פרק הצית והעליה (ב"מ ד' ק"ח). ג"כ
שומרי ספיחים צענינים אי מתנדב
שומר חנם וקצת מימה דפרין הכל
פשיטא צנתיסא דהויא פלוגתא דתנאי
ושמא יס לחלק דהכל (ז' י"ב) למימס
כולי האי כמו צשומר:

לא קמיי' ולעבורין: לעיבורין מניסן ותנא (א) אין מעברין השנה לפני
ר"ה ואם עיברוה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד
י"אעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין י"הפסקת
עיבורין דתנן (ה) העידו י"שמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים
מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר (ה) שואלין בהלכות הפסח קודם
לפסח שלשים יום אתי ללולוי בחמץ ואידך מידע ידע דשתא מעברתא
בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד
האידינא ותנא דידן בהתחלה קמיי' בהפסקה לא קמיי' ולתרום
שקלים: מנא א"ר יאשיה אמר קרא (זאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה
(ז) אמרה תורה חדש והבא קרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן
דכתיב (ז) ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב
(ז) מראשית השנה דנין (ז) שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים
ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים (ז) אמר רב
יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן
החדש (ז) ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה (ז) קרבנות צבור
הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא
לא

בעל מוס. שנולד צמומו ועומד לישהט צחוק מיוס שנולד הוא ראו
לכן ומונין לו משנולד: מי מצי אכיל ליה. ציוס שנולד דלמא נפל הוא
ואין שחטה מטהרמו עד שישנה שמונה ימים דשז נפק ליה
מכלל נפל דתניא (שבת ד' ק"ה): רש"י אומר כל ששהה שנים יום
צחדס אינו נפל וצבחה שמונה ימים:

לחדשים. למנין חדשי השנה:
לעיבורין. קא ס"ד ליצב צ"ד ולעין
אס השנה הצאה צריכה להתעבר:
ולתרום שקלים. (ה) להקריב ראשון
קרבנות הלקוחים מתרומת קופות של
שקלי שנה זו: אף לשכירות צמים.
המשכיר צית לחצירו ואמר לשנה זו
כלתה שנתו צאחד צניסן ואפי' לא
דר בו אלא חדש אחד: החדש הוא
לכס. ומנא דניסן דכתיב ויקחו להם
שה לפסח וכתיב קרא אחריתא שהפסק
צחדס האצבי שיש צו אצבי שהצדוא
צכירה צו להיות מבוטלת צגמר
ציפולה: צעניא אצבי וליא. שכבר
נגמרה מניסן ואי אילא זרעא אפילה
על ידן. מעברין אותה.
ומידעין לגולה אחר ר"ה מיד
שעברתה (שם). ואעפ"כ
אין מעברין. אותה בשני
החדשים האחרים אלא בשני
אדר יעשו שני אדרים (שם).
הן העידו. ר' יהושע ור'
פפייס צמ' עידות (שם) ונתנו
(ז). שמעברין השנה כל
אדר. ואעפ"כ שלא נמלטו
לעבר קודם הפורים וקראו
את המנילה צחדס להלשן
ואמר ק' ראו שהשנה צריכה
להתעבר ונעברה (שם). שהיו
אומרים עד הפורים.
לפניך הצרכי להסיר ק'
שהיו שאל חכמים אומרים
עד הפורים מעברין וסוג
אין מעברין (שם). שואלין
בהלכות הפסח. וי' מרחק
לז' ימי' לשלוש ציד
שכבר צממו מן הדרכים
לעשות הפסח כסוף, ל' ואפי'
ללולוי צחמן (שם). חדש
בחדשו לחדשי השנה.
כל הני חדשים לנה ל'
(מנילה כ"ב). מדועין ימיו
כמיו לדרסה לומר ק' יס
חדש שחמה צרין לחס
הקרבנות והלשום מתרומה
חדש (יומא סה) שחמה צרין
לחדשו צבנחלת עולת מתדין
ומוספין מתרומה חדש, וזהו
ניסן (מנילה שם).

מוסף רש"י

אין מעברין השנה לפני
ר"ה. אין יושבין צ"ד קודם
לכס השנה לעין וומר
מתעבר שנה זו בשני אדרים,
מפני שיש שנה צדכר
קודם שיעב ומוציא צחמן
(שם) אבל מפני
הדחק. שמה לא יאס שם
צ"ד מופל' צחמן לאדר ואפי'
שמה לא מנא צחמן ויעב
על ידן. מעברין אותה.
ומידעין לגולה אחר ר"ה מיד
שעברתה (שם). ואעפ"כ
אין מעברין. אותה בשני
החדשים האחרים אלא בשני
אדר יעשו שני אדרים (שם).
הן העידו. ר' יהושע ור'
פפייס צמ' עידות (שם) ונתנו
(ז). שמעברין השנה כל
אדר. ואעפ"כ שלא נמלטו
לעבר קודם הפורים וקראו
את המנילה צחדס להלשן
ואמר ק' ראו שהשנה צריכה
להתעבר ונעברה (שם). שהיו
אומרים עד הפורים.
לפניך הצרכי להסיר ק'
שהיו שאל חכמים אומרים
עד הפורים מעברין וסוג
אין מעברין (שם). שואלין
בהלכות הפסח. וי' מרחק
לז' ימי' לשלוש ציד
שכבר צממו מן הדרכים
לעשות הפסח כסוף, ל' ואפי'
ללולוי צחמן (שם). חדש
בחדשו לחדשי השנה.
כל הני חדשים לנה ל'
(מנילה כ"ב). מדועין ימיו
כמיו לדרסה לומר ק' יס
חדש שחמה צרין לחס
הקרבנות והלשום מתרומה
חדש (יומא סה) שחמה צרין
לחדשו צבנחלת עולת מתדין
ומוספין מתרומה חדש, וזהו
ניסן (מנילה שם).

תורה אור השלם

1. החדש הזה לכם ראש
חדשים ראשון הוא לכם
לחדשי השנה: שמו יב ב
2. שמור את חמדת האצבי
ועשית פסח לז' אצלקי כי
בחדש האצבי הוציאך י'
אלצקך ממצרים לל'לה:
דברים טו א
3. אך בחמשה עשר יום
לחדש השביעי באספכם
את תבואת הארץ ואת
את חג י' שבעת ימים ביום
הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון:
ויקרא כג לט
4. ביום עשרת אצקצה
לעשית עשר חדש הוא
חדש שבע בשנת שתים
לצדקש הזה דבר י' אל
וצכיה בן ברכיהו בן עזרא
הצביא לאמר: זכריה א ו
5. ותלקח אסתר אל המלך
אחשורוש אל בית מלכותו
בחדש העשירי הוא חדש
טבת בשנת שבע
למלכותו: אסתר ב טו
6. ויהי בשנת ארבע לצדקש המלך הזה דבר י' אל וצכיה בארבעה לחדש החשעי בכסלה: זכריה א ו 7. ויקראו ספרי
המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה ועשרים בו ויקתב ככל אשר צוה מלך י' אל ויהיה יום
האחשורופים והפחות ושרי המדינות אשר מהדו יעד בוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה מדינה ככתבה ועם ואל
כלשון ואל ויהיה יום ככתבם וכלשונם: אסתר ח ט 8. בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת ששים עשרה למלך
אחשורוש הפלי פור הוא הגורל לפני הקן מיום למי ומחשך לחדש שנים עשר הוא חדש אדר: אסתר ג 11. ונסיבם חצי הדין ויהי לפר השלישית הדין לאל ורביעת הדין לכפש י' ואת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה: במדבר כח יד
10. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: י' אלצקך ידש אתה תמיד עיני י' אלצקך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה: דברים יא יב

לחדשי השנה, חדש וחבא קרבן מתרומה חדשה, וכתיב ביה בניסן ראשון
וגמר שנה שנה מניסן. וכי הא דתניא קרבנות הצבור באחד בניסן
ואם הביא מן הישן יצא, אלא שחיסר [מצוה]. ויחיד שהתנדב משלו כשרין, ובלבד שימסרם לצבור.